بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުން

- ގަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-B12/19
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: ޝާހިން އާދަމް، ޝާމީ / އދ. ދަނގެތި
- މައްސަލައިގެ މާއްދާ: ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާގުޅޭ ނިންމި ނިންމުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

- ނިޔާ ތާރީޚް: 06 ޝަޢުބާން 1443 / 09 މާރިޗު 2022

- ޤަޟިއްޔާނިމުނު ތާރީޚް:

27 ރަޖަބު 1443
28 ފެބްރުއަރީ 2022

- އިސްތިޢުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:
- ނަންބަރު:145-B2/SHN/81-83-2021/2022/03
- ނިންމި ތަން: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ސަރުކާރުގެ ކުރިން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެމަތިން ނިންމި ނިންމުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 20 ޖަނަވަރީ 2022
- ނިމުނު ތާރީޚް: 17 ފެބްރުއަރީ 2022

ޖިނާއީ - ސަރުކާރުގެ ކުރިން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެމަތިން ނިންމި ނިންމުން - ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 622 ވަނަ މާއްދާ - ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިނާއީ [illegible] ޤާނޫނު) - ޤާނޫނު ނަންބަރު
12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާ - (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤަވާޢިދުގެ ޤާނޫނު)
- ޝަރުޢީ ޤަވާޢިދުތަކުގެ އުޞޫލު

- **ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔު:** (މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ އާއި ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު ތާއީދުކުރައްވައެވެ.)

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު:

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/SHN/81-83-2021/2022/03 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުކުމަކާ ހުށަހެޅިގެންދިޔަ ނިސްބަތް ނިސްބަތުން އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޝަރީޢަތް އަދި ވާރުތަ އިސްތިއުނާފު ދިފާޢަށް ކަމަށްވުމުން، އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލައިގަތް ޝަރީޢަތެވެ. މިޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާފަރާތަކީ ޝ.ފޯކައިދޫ / ސާޖި، ސަޢީދު އަޙްމަދު އެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާގޮތް:

2. 2020 ޑިސެންބަރު 26 ވަނަ ދުވަހު 19:40 ހާއިރު ޝ.ފޯކައިދޫ ބަނދަރު ދިމާލުގެ ހަރަކާތްތަކާއި ޖިނާއީ ނިސްބަތް އޮފީހުން ފާސްކުރުމުގައި އަތުލެވުނު ކުރެވޭ ތަކެތިޔަކާއި ޝ.ފޯކައިދޫ / ސާޖި، ސަޢީދު އަޙްމަދު ކަމަށްވާތީ، އޭނާގެ މައްޗަށް 3 ދަޢުވާއެއް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 11 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެއީ؛

   "1- ޚާއްޞަ ކަމެއްގެ ހަރަކާތްތަކާއި ޖިނާއީ ނިސްބަތް އޮފީހުން ފާސްކުރުމުގައި އަތުލެވުން،

   2- މިފަދަ، ޖިނާއީ އަމަލެއް ހިންގުމަށްޓަކައި ބޭނުން ކުރާ ޚާއްޞަ ތަކެތި ފޯރުކޮށްދިނުން،

   3- އަދާހަކުރުމާ ބަދަލުގައި"

   މި ދައުވާ އެވެ.

3. މިދެންނެވި ދަޢުވާއާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ހުކުމްކުރެއްވި ގެންދިޔަ އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 81-83/CR-C/2021 ޤަޟިއްޔާގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރައްވައެވެ.

4. [illegible] 1 (އެކެއް) [illegible] އެއީ،

"މި [illegible]"[1] މިއެވެ.

5. [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/HRA/2021/05 (22 ފެބްރުއަރީ 2021) ކޯޓު އަމުރުން [illegible][2]، ނަންބަރު 2 އަދި 3 ގައި [illegible]، 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible]، އަދި [illegible] ނަންބަރު 24[3]، [illegible] ނަންބަރު 25 އަދި 75[4]، [illegible] ނަންބަރު 26 އަދި 76[5] ގައި [illegible]، [illegible]، އަދި [illegible]

---

[1] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/SHN/S1-S3-2021/2022/03 [illegible] 2 [illegible]

[2] 1. [illegible] 28 ޑިސެމްބަރު 2020 [illegible]
2. [illegible] 14 ޖަނަވަރީ 2021 [illegible]
3. [illegible] ނަންބަރު IMWB-3854/A2021 [illegible]
4. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު L(b)VIAR/2021/15 (18 ޖަނަވަރީ 2021) ވީޑިއޯ އެންޑް އިމޭޖް އެނަލިސިސް ރިޕޯޓް
5. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު L(b)/MFR/2021/4 (10 ޖަނަވަރީ 2021) މެޑިކަލް ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް
6. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު L(b)/MFR/2021/6 (21 ޖަނަވަރީ 2021) ޓޮކްސިކޮލޮޖީ ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް

[3] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު L(b)VIAR/2021/15 (18 ޖަނަވަރީ 2021) ވީޑިއޯ އެންޑް އިމޭޖް އެނަލިސިސް ރިޕޯޓް

[4] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު L(b)/MFR/2021/4 (10 ޖަނަވަރީ 2021) މެޑިކަލް ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް

[5] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު L(b)/MFR/2021/6 (21 ޖަނަވަރީ 2021) ޓޮކްސިކޮލޮޖީ ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް

ތައްޔާރުވިކަން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެ ހެކި ބެލުމަށް ކޯޓުގައި އެދުމުން، ކޯޓުން އިންތިޒާމުކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން އެކަހެރި ބަލައި ދިފާޢުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދިނުމަށް ނިންމާފައިވެއެވެ.[6]

6. މިފަދައިން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމުމާއި ގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/SHN/81-83-2021/2022/03 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު ނިންމި ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަން ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން މި ޤަޟިއްޔާގައި ބަލާފައިވަނީ އެ މައްސަލައެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

7. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/SHN/81-83-2021/2022/03 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު ނިންމި ނިންމުން އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޝަން ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ އެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް 01 (އެކެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާއަކީ؛

8. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/SHN/81-83-2021/2022/03 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު ނިންމި ނިންމުން ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 622 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ މަޤްޞަދާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދޭގޮތް:

9. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 81-83/CR-C/2021 ޤަޟިއްޔާގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު ނިންމި ނިންމުމުގެ ބިނާވަނީ ނުކުތާގައި މައްސަލައިގައި ހުކުމަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޓީއާއި [illegible] [illegible] [illegible]

---

[6] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/SHN/81-83-2021/2022/03 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު ނިންމި ނިންމުން

ސިޓީއާއި އެޕްލިކޭޝަން ނަކަލުކުރުން ހައްޤުވާ ފަރާތަށް ދޫކުރުމަށް ނިންމުމާ [illegible] ޤާނޫނު ނިންމުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށާއި އަދި، މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުގެ ތެރެއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޓީއާއި އެޕްލިކޭޝަން އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޓީއާއި އެޕްލިކޭޝަން ނަކަލުކުރުން ހައްޤުވާ [illegible] ދޫކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައްޤުވާ ދޫކުރުން ކަނޑައަޅައި [illegible] އެދިފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ ތަޙުލީލު

10. އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާގެ [illegible] ވެއެވެ.

11. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު އަދި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މުޖުތަމަޢުން ކަން [illegible] [illegible] އެހެން ގައުމުތަކުން އަމަލުކުރާ އުސޫލަށް [illegible] [illegible] ކަމެއް ނޫން ކަމަށް އެފަރާތުން ދެކޭކަމަށެވެ.

12. ހަމައެއާއެކު ދައުލަތުން ދަށުކޯޓުގައި އެދިފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ 131 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށްދެއްވައި މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] ވަކި އުސޫލަކުން [illegible] [illegible]. ނަމަވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދައުލަތުން އެދިފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] 622 ވަނަ މާއްދާއާއި، [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާއާ [illegible] ކަމަށެވެ. ދައުލަތުން މި މާއްދާތައް [illegible] ދަށުކޯޓުގައި އެދިފައި ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible] [illegible] މިމައްސަލައިގައި ނުވާ ކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެކޭގޮތް:

13. [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/SHN/81-83-2021/2022/03 ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ނިންމި ނިންމުމަށް ބަދަލު [illegible] [illegible] ނޫން ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދެއްވުމަށާއި، އަދި އެ ނިންމުމަށް [illegible] މައްސަލަ [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަ ކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

14. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]) ގެ 622 ވަނަ މާއްދާއަކީ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] އެއީ ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ މާއްދާއެވެ.[7] އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 ([illegible] [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާއަކީ[8] [illegible] [illegible] ކުށްކަމާއި އެކަމުގެ އަދަބު ކަނޑައަޅައިފައިވާ މާއްދާއެވެ.

15. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނީ މާއްދާތަކަށް ބަލާއިރު، އެ [illegible] މާއްދާއިންވެސް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible]،

---

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]) ގެ 622 ވަނަ މާއްދާ

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 ([illegible] [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާ

[illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އެ ދެ މާއްދާގެ [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible]

ގެންގުޅުން ހުއްޓުވުމެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ކުރާ އިސްތިއުނާފުގެ މައިގަނޑު

ޝަރުޢީ މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުން ހުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި

އެ ނުކުތާތަކާ މަޤުސަދުގެ ތެރޭގައިވެސް އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 145-B2/SHN/S1-S3-2021/2022/03 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible].

16. އެހެންނަމަވެސް މުޅި މި މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ސާބިތުން އާދަމުގެ [illegible]

[illegible] ބިން ދަޢުވާ ކަމުގައިވާ، (1) [illegible] [illegible] ޖިންސީ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]، (2) ޖިނާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]، (3) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 145-B2/HRA/2021/05 (22 [illegible] 2021) [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

17. އެ [illegible] އެގޮތުގައި އޮއްވައި، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން [illegible] [illegible] ގޮތުގައި، [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible]

ދައުލަތުންވެސް ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ. އެއީ، ދައުލަތުން ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް ހެކިބަސް [illegible] [illegible] އަމުރެއް ނެރުއްވުމެވެ.

18. [illegible] ދައުލަތުން އެދިފައިވަނީ، [illegible] ހުށަހަޅާ ވީޑިއޯ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 8.3 [illegible] [illegible]

19. ދަޢުވާގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] އަމުރެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

20. ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] އަމުރު ނެރުމުގައި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ނ)[9] [illegible] [illegible] އެއީ:

> [illegible]
>
> (1) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
>
> (2) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
>
> (3) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ވިފަދައިންނެވެ.

21. މިމައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ވީޑިއޯ އެންޑް އިމޭޖް އެނަލިސިސް ރިޕޯޓާއި، މޮބައިލް ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓު އަދި [illegible] [illegible] ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] ބަލައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލިބިގެން މި މައްސަލައިގައި ފަރާތަށް [illegible] [illegible] ނުވަތަ މަޖުބޫރުކަމެއް [illegible] [illegible] [illegible]، މިމައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

22. އެހެންކަމުން [illegible]. އަދި މިމައްސަލައިގައި [illegible].

23. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އެއްވެސް މީހަކަށް ޖިސްމާނީ، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ގެއްލުމެއް ލިބުން

ނުވަތަ ކަމަކަށް މަޖުބޫރު ކުރުން ހިމެނޭ ކަމެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއްގައި [illegible] ހެކި ހާމަ ނުކުރުމަށް، ނުވަތަ ހާމަކުރުން ފަސްކުރުމަށް، ނުވަތަ ކަނޑައެޅޭ ވަކި ސަބަބުތަކެއްގެ މަތިން ހާމަކުރުމަށް އެންގުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޢުރިޔާން މަންޒަރު ދައްކުވައިދޭ ވީޑިއޯއިން ފެންނަން ހުރި [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން މި މައްސަލައިގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނާ ހާލަތު މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

24. މީގެ އިތުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުންނެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ދައުވާތަކުގައި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ [illegible] ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ހެކިތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެހެންކަމުން، [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/142 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އިބްރާހީމް ޒާހިރު) ޤަޟިއްޔާގެ ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދުގެ ރައުޔުގެ 8.7 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށް އެބައެވެ.

25. އެގޮތުން މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ މިދެންނެވި ފަދަ ތިއަރީތަކާ އެއްގޮތަށް ހެކިތަކުން ކަމުގައިވާނަމަ، އެހެކިތަކުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދޮގުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން ހެކިތައް ދިރާސާ ކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހަމަޖެއްސަވައިދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ކޯޓުން ލިބިގެންވާކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން އެނގެއެވެ. އަދި މިއީ މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ދިފާޢުގެ ޙައްޤުގެ ކޯޓުތަކުން އަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލެވެ. މިގޮތުން އަމަލުކުރުމުން، ދިފާޢުން ޖަވާބުދާރީ ވެގެން [illegible] [illegible] [illegible] ހެކިތައް ދިރާސާކުރުމުގެ، އެހެކިތައް [illegible] ފުރުޞަތު ދޭން ޖެހިގެން ވާނެއެވެ.

26. މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކުއްޖާގެ ޒާތީ މައުލޫމާތު ސިއްރުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ލިބުމުގެ ޙައްޤު ގެއްލުން ކުރުވުމުގައި ހެކީގެ ބާވަތާއި، އެ ހެކިތައް އާންމުކޮށް ޝާއިޢުވުމުގެ އިހުތިމާލު އޮތް މިންވަރާއި، ވަކިވެގެންވާ އެންމެހާ ކަންތައްތަކަށް ބަލައި ހެކި ތަޙްލީލުކުރަންވާނީ ޢަދާލަތުން [illegible] އެންމެ [illegible] މިންވަރަކަށް ކަން ދިރާސާކުރެވޭ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/142 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އިބްރާހީމް ޒާހިރު) ޤަޟިއްޔާގެ ޢަބްދުﷲ ހަމީދުގެ ރައުޔުގެ 8.13 ވަނަ ނަންބަރުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައެވެ.

27. މިމައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބޭފަރާތުގެ ދިފާޢުވެރިން އެދި ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް މަރުޙަލާ ހިމެނޭ ފޮޓޯ ހިމެނޭ، މިފަދަ ހެކިތައް ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދޫކޮށްދިނުމުން، އެކަމަކީ އާއްމު ޝާއިޢުވުމުގެ ފުރުޞަތު ފޯރުކޮށްދޭ ގޮތްގޮތުގައި އޮތުމުން، މިމައްސަލައިގައި ޖަވާބުދާރީ ވެރިޔަކާއި ފަރާތުން ދޫކުރަން ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތަކުގެ ދިރާސާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ޙައްޤުވާ ކަމަށްވާތީ، މިހެކިތައް ކޯޓުން އިންތިޒާމުކުރާ އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން ދިރާސާ ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

28. އެހެންކަމުން، އަހަރެން ދެކެނީ، އެއްވެސް ސަބަބެއްނެތި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން މިދެންނެވި ހުށަހެޅި ޤާނޫނީގޮތުން ދަށުކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ކަމަށެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރި ކަންކަން އެފަދައިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 81-83/CR-C/2021 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ދައުލަތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޗާޖުޝީޓުގެ ތުހުމަތުން، ޗާޖު ނަންބަރު 24، ޗާޖު ނަންބަރު 25 އަދި 75 ޗާޖު ނަންބަރު 26 އަދި 76 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/SHN/81-83-2021/2022/03 ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމުމުން ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ކަމެއް [illegible]، [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަށް [illegible] [illegible]، މި ހައިކޯޓު [illegible] [illegible] ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ　ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް　ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީމް

(ރިޔާސަތު)